

Metodické vysvětlivky

Úvodní poznámka

Úloha zabývající se výpočtem cenových indexů stavebních prací a stavebních děl je součástí statistických sledování dávajících přehled o pohybu cenových hladin výrobců. V průběhu roku 2006 proběhla komplexní revize cenových indexů a od 1. čtvrtletí 2007 jsou publikovány revidované indexy počítané na základě nových revidovaných indexních schémat a váhových systémů, které vycházejí ze struktury stavební výroby roku 2005. Současně došlo i ke změně základního období, kterým je od roku 2007 průměr roku 2005.

Klasifikace stavebních děl CZ-CC obsahově vychází z mezinárodního standardu Klasifikace stavebních děl (Classification of Types of Construction - CC), který vydal Eurostat v říjnu 1997. Zkratka CZ v názvu klasifikace vyjadřuje národní verzi mezinárodního standardu.

Klasifikace CZ-CC je závazná pro statistická zjišťování prováděná podle zákona o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, a dále v případech, kdy tak stanoví zvláštní právní předpis. Klasifikace CZ-CC je k dispozici na nosiči v elektronické podobě v odboru informačních služeb ČSÚ nebo na internetových stránkách ČSÚ na adrese www.czso.cz.

Indexy cen stavebních prací a stavebních děl

Cenové indexy jsou vypočítávány na základě zjištěných cen reprezentantů zprůměrovaním individuálních indexů a jejich agregací do úhrnů (kumulací) pomocí výpočetního vzorce typu Laspeyres v modifikované podobě. Pro výpočet se používají stálé váhy z roku 2005:

$$I = \frac{\sum \frac{p_1}{p_0} p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} \cdot 100$$

- p_1 - cena ve sledovaném období
- p_0 - cena v základním období (průměr roku 2005)
- $p_0 q_0$ - stálá váha (tržby v roce 2005)

Používá se koncept tzv. čistých cenových indexů, které vyjadřují růst cenové hladiny očištěný od všech kvalitativních a strukturálních změn. V cenové statistice stavebnictví to znamená, že cenový nárůst přímo spojený se změnou technologií a stavebních materiálů není v indexu vyjádřen.

Indexní schéma obsahuje 141 reprezentantů (formulářů) pro stavební a montážní práce, 3 doplňující formuláře pro hodinové zúčtovací sazby stavebních profesí a jeden prázdný formulář pro návrh nového reprezentanta. Formuláře jsou určeny na období dvou let, ve kterém kolují mezi respondentem a ČSÚ. Za zpravodajské jednotky byli z dostupných bází ČSÚ vybráni respondenti s převažující stavební výrobou, ze skupiny podniků od 20 zaměstnanců výše, patřící mezi nejvýznamnější podniky každého okresu. Výběr byl doplněn respondenty ze skupiny do 19 zaměstnanců včetně a některými specializovanými montážními podniky se zaměřením na montáže elektroinstalací, vzduchotechniky, výtahů a ocelových konstrukcí.

Průměrné ceny vybraných stavebních prací

V tabulce č.6 jsou uvedeny průměrné ceny stavebních prací, jejichž popis je sestaven z názvu reprezentanta a podmínek A a B stanovení ceny. Uváděny jsou pouze ceny prací, které byly vykázány respondenty v dostatečném počtu a splňují podmínky ochrany individuálních dat podle zákona o statistické službě. Ceny jsou vypočteny jako aritmetický průměr vykázaných cen stejného reprezentanta s podmínkami A a B bez ohledu na doplňující údaje.

V řádku, kde není medián ceny uveden, ho nelze uveřejnit pro malé množství statistických údajů.

Průměrné ceny v sobě zahrnují do jisté míry odlišné realizační podmínky konkrétních stavebních prací. Prvním čtvrtletím roku 2007 začal dvouletý cyklus odpovědí respondentů, při kterém bylo obměněno 75 % účastníků. V závislosti na změnách respondentů mohou vzniknout odchylky od publikovaných cen minulých období, protože publikovaná cena je závislá na souboru vykázaných cen.

Statistickým šetřením **jsou zjišťovány ceny stavebních prací dohodnuté mezi dodavatelem a odběratelem za práce realizované vlastními pracovníky respondenta na území ČR**. Měsícem zjišťování je prostřední měsíc sledovaného čtvrtletí. Cena obsahuje veškeré náklady nutné k realizaci stavební práce:

- ⇒ veškerý materiál a polotovary
- ⇒ veškeré mzdové náklady
- ⇒ zákonná sociální a zdravotní pojištění
- ⇒ náklady na provoz stavebních strojů a mechanismů a dopravní náklady mimo přesunu hmot
- ⇒ režijní náklady
- ⇒ zisk

Hodinové zúčtovací sazby HSV, PSV a montážních prací jsou uváděny bez nákladů na materiál a na provoz stavebních strojů a mechanismů.

Podíl mimořádných nákladů, které vznikají v důsledku umístění a individuálního prostředí stavby, se do ceny promítá v souladu s kalkulačními zvyklostmi zpravidajské jednotky.

Do ceny se nezahrnují náklady spojené se zařízením staveniště a nezapočítává se daň z přidané hodnoty.

Reprezentant je v tabulce určen svým kódem (pořadovým číslem), názvem a měřicí jednotkou. V podmínkách stanovení ceny A resp. B ve výkaze může být použita podmínka doplňková označená „.....“. Doplňková podmínka je stanovena respondentem individuálně a upřesňuje popis stavební práce nebo konstrukce. Popis reprezentanta může obsahovat ještě další doplňující údaje (číselné nebo slovní), např. o použitém materiálu, rozměrech konstrukce.

V tomto čtvrtletí publikované údaje byly vypočteny z 13 232 formulářů výkazu Ceny Stav 1-04 zaslaných 747 respondenty.

Indexy nákladů stavební výroby

V roce 2006 byla provedena revize výpočtu indexů nákladů stavební výroby zcela vycházející z revize úlohy indexy cen stavebních prací. Podrobně byly zpracovány vybrané rozpočty charakteristické pro nejpodrobnější položky použité klasifikace stavebních děl. Každá rozpočtová položka byla rozložena na dílčí části podle kalkulačního vzorce ceny jednotkové stavební práce.

Objemy jednotlivých podrobně zatříděných materiálů a výrobků jsou kumulovány na čtyři místa klasifikace SKP. Takto vzniklé indexní schéma obsahuje celkem 113 čtyřmístných skupin klasifikace produkce, jejichž vstupní hodnoty indexů jsou přebírány z šetření cen průmyslových výrobců. Další náklad tvoří mzdy pracovníků jednotlivých profesí. Jejich pohyb vyjadřuje index

průměrné mzdy ve stavebnictví počítány na podkladě výsledků zpracování úlohy Stav 1-12. Indexní schéma zohledňuje rovněž možný pohyb sazeb zdravotního a sociálního pojištění odváděných zaměstnavatelem. Započtena je i vnitrostátní nákladní doprava. Tyto indexy jsou přebírány z odpovídajících šetření ČSÚ.

Náklady stavební firmy spojené s její činností, které nejsou přímo započteny v ceně stavební práce (mzdy nevýrobních zaměstnanců, nájem provozních prostor, zařízení a provoz kanceláří atd.), jsou obsaženy v tzv. režijních nákladech. Index těchto nákladů je odborně odhadován a extrapoluje hodnoty používané v minulosti. Vzhledem k omezené struktuře i počtu zpracovaných rozpočtů je čtvrtletní publikační tabulka č. 4 zúžena na stavební díla členěná ve směrech výstavby.

Indexy cen materiálových vstupů stavebních děl

Úloha výpočtu indexů cen materiálových vstupů je dílčí částí výpočtu indexů nákladů stavební výroby. Používá stejný výpočetní model. Vstupními hodnotami jsou pouze hodnoty indexů z šetření cen průmyslových výrobců, tj. cenové indexy materiálů, výrobků a polotovarů spotřebovávaných ve stavebnictví a používaných strojů a zařízení. Publikační tabulka č. 5 obsahuje pouze čtvrtletní hodnoty za směry výstavby a stavebnictví celkem.